Silja Jääskeläinen KAA 1/2020 vp

Verojaostolle

Lausunto Valtiovarainvaliokunnan teettämästä selvityksestä Verotus lentoliikenteen päästöohjauksessa

Lentoveron kannattavuutta selvittänyt tutkimus on jättänyt huomiotta useita oleellisia seikkoja.

1) Verotuksen tavoite tasata tuloeroja

Verotuksen tavoitetta tasata tuloeroja ei ole tutkimuksessa huomioitu. Kansainvälisten tutkimusten mukaan 1 % väestöstä tuottaa puolet maailman lentopäästöistä. Kehittyneissä maissakin väestöstä lentää vuosittain alle puolet ja alle 10 % väestöstä lentää yli puolet lennoista. Paljon lentävät ovat myös hyvätuloisia. Lentovero tarjoaa mahdollisuuden jakaa varallisuutta pienituloisille ja köyhyysrajalla eläville, joiden määrä Suomessa kasvaa nyt nopeasti. Köyhimmiltä myös palautuvat rahat nopeammin kiertoon jolloin hyöty kansantaloudelle on suurempi. Nykyisessä järjestelmässä lentämisen täydellisestä verovapaudesta, kuten myös lentoyhtiöille jaetuista miljoonista hyötyvät nimenomaan kaikkein parhaiten ansaitsevat.

2) Verotuksen oikeudenmukaisuus suhteessa muuhun liikkumiseen

Autoilun todellinen hinta on jo n 40 c/km. Tästä kulusta suuri osa on veroja. Auto on maaseudulla asuville välttämättömyys. Tätä kirjoittaessa Lontooseen (1823 km) pääsee lentäen jopa 29 eurolla.Kilometrin hinnaksi tulee 1,6 c/km. Lentämisen ja autoilun päästöt ovat samaa suuruusluokkaa kilometriä kohden. Olisi oikeudenmukaista että se näkyisi myös tuotteen hinnassa. Maalaisjärjelle luontevampaa olisi myös verottaa enemmän luksusta, vähemmän välttämättömyyttä.

3) Ukrainan sota ja pandemiat

Tutkimusta tehdessä Ukrainan sota ei ollut näköpiirissä. Sota on tehnyt entistäkin tärkeämmäksi irtaantua kaikilla sektoreilla fossiilisista polttoaineista. Lentoala on täysin riippuvainen fossiilisista. Tutkimuksen mukaan lentoalan päästöjen ennustetaan kolminkertaistuvan vuoden 2015 tasosta vuoteen 2045 mennessä. Finnairin polttoainekustannukset olivat 136,7 miljoonaa euroa kuluvan vuoden ensimmäisellä

neljänneksellä. Kvartaalin aikana polttoainekustannukset nousivat rajusti, lähes 70 prosenttia. Vaikka Suomessa tankatun polttoaineen raaka-aineesta yhä pienempi osuus tulee Venäjältä, öljyriippuvuus rahoittaa silti suoraan ja epäsuorasti Venäjän sotatoimia Ukrainassa. Lentoala ei voi toimia paitsi verotuksen ja ympäristövaikutusten, myös maailmanrauhan vapaamatkustajana.

Lentäminen myös nopeuttaa tartuntatautien leviämistä. Se on nopein tapa kuljettaa tarttuva tauti maapallon puolelta toiselle. Tällä on hintansa,kuten korona on osoittanut. Vaikka hintalapun määrittäminen tälle riskille on hankalaa, se pitäisi pyrkiä tekemään. On epärehellistä tuudittautua siihen, että koronasta on selvitty ja että se jäi viimeiseksi pandemiaksi.

Valtion tulot lentoverosta ja Suomi-kuva

Suomen valtio on velkaantunut rajusti viime vuosien aikana. Valtio tarvitsee tuloja. Lentoveron tuotto olisi tutkimuksen mukaan, toteutustavasta riippuen, 217-345 miljoonaa euroa (ei huomioitu lentojen vähenemää). Koska lentovero on yhteiskunnallisesti oikeudenmukainen, lentämisen ja autoilun kustannuseroja tasaava ja fossiilittomaan liikkumiseen kannustava helppo keino lisätä hyväksyttävästi valtion tuloja, olisi se tarkoituksenmukaista toteuttaa pikaisesti. Suomen tulisi lentoveronkin osalta näkyä ympäristöstään vastuuta kantavien maiden ryhmässä.

Fiskarsissa 30.5.2022

Silja Jääskeläinen

Lentovero-kansalaisaloitteen edustaja